

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	12. 11	2024	GOD.
1 KLASIFIKACIONI BROJ:	00-82/24-40/2		
VEZA:			
EPA:	370 XXVIII		
SKRAĆENICA:			PRILOG:

CRNA GORA
KOMISIJA ZA TRŽIŠTE KAPITALA
Podgorica, 12.11.2024. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Predmet: Dostava Prijedloga finansijskog plana Komisije za tržište kapitala za 2025. godinu

Poštovani,

Dostavljamo Vam 26 primjeraka Prijedloga finansijskog plana Komisije za tržište kapitala za 2025. godinu. Takođe, navedeni Prijedlog finansijskog plana Vam dostavljamo u elektronskoj formi na CD-u.

Takođe, obavještavamo Vas da će predstavnici Komisije za tržište kapitala, koji će učestvovati u skupštinskoj proceduri, biti predsjednik Komisije Željko Drinčić i zamjenik predsjednika Dragan Đukić.

Srdačan pozdrav,

PREDSJEDNIK KOMISIJE

Željko Drinčić

CRNA GORA
KOMISIJA ZA TRŽIŠTE KAPITALA
Broj: 01/9-1441/2-24
Podgorica, 28.10.2024. godine

KOMISIJA ZA TRŽIŠTE KAPITALA
PROGRAM RADA
KOMISIJE ZA TRŽIŠTE KAPITALA
ZA 2025. GODINU

Podgorica, Oktobar 2024

Sadržaj

1.	KLJUČNI PRIORITETI	5
2.	PLANIRANE AKTIVNOSTI	6
3.	KOMISIJA ZA TRŽIŠTE KAPITALA.....	7
4.	USKLAĐIVANJE SA REGULATIVOM EVROPSKE UNIJE.....	9
4.1.	Nacrt zakona o alternativnim investicionim fondovima	9
4.2.	Nacrt zakona o otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom.....	10
4.3.	Nacrt zakona o penzionim fondovima	10
4.4.	Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu kapitala	11
4.5.	Nacrt Zakona o sanaciji investicionih društava	12
4.6.	Nacrt Zakona o izdavanju pokrivenih obveznica i nadzoru pokrivenih obveznica.....	12
5.	SUPERVIZIJA TRŽIŠTA KAPITALA	14
5.1.	Digitalizaciji izvještaja koji se dostavljaju Komisiji	16
6.	UNAPREĐENJE KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA	17
6.1.	Tvining projekat „Strengthening Corporate Governance provisions and administrative capacity of the Capital Market Authority of Montenegro	17
6.2.	Finansijsko izvještavanje kroz Centralni registar propisanih informacija	18
7.	EDUKATIVNA FUNKCIJA	18
7.1.	Finansijska pismenost	18
7.2.	Strategija razvoja finansijske edukacije	20
7.3.	Edukacija učesnika na tržištu kapitala	21
7.4.	Sistem za elektronsko testiranje.....	21
8.	SARADNJA SA MEĐUNARODNIM I DRŽAVNIM ORGANIMA I INSTITUCIJAMA	23
8.1.	Međunarodna saradnja.....	23
8.2.	Saradnja sa državnim organima i institucijama u Crnoj Gori	24
8.3.	Treća Međunarodna Konferencija „Montenegro Financial Markets“	25

1. KLJUČNI PRIORITETI

Ključni prioriteti Komisije za tržište kapitala u narednom periodu se odnose na **kreiranje podsticajnog poslovnog okruženja u skladu sa novom regulativom i dalje usklađivanje regulatornog okvira sa regulativom EU** koja uređuje ovu oblast.

U 2025. godini Komisija će nastaviti aktivnosti vezane za usvajanje **Zakona o alternativnim investicionim fondovima, Zakona o otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom, Zakona o penzionim fondovima, Izmjenama i dopunama Zakona o tržištu kapitala te Zakona o digitalnoj imovini**. U skladu sa tim, usklađivanje supervizije kroz implementaciju i primjenu EU pravila i praksi će predstavljati ključni prioritet u aktivnostima Komisije.

Komisija će posebnu pažnju posvetiti istraživanju i razvoju tržišta kapitala, posebno u dijelu **digitalizacije tržišta**, novih finansijskih instrumenata, primjeni naprednijih tehnoloških rješenja u trgovanju i regulaciji tržišta kapitala.

2. PLANIRANE AKTIVNOSTI

Misija Komisije za tržište kapitala je povećanje zaštite investitora i unapređenje stabilnog i uredenog tržišta kapitala. Ova misija ima tri prateća cilja:

1. Pružanje najbolje usluge korisnicima finansijskih usluga i jačanje njihovih prava kao investitora uz prepoznavanje njihovih obaveza;
2. Unapređenje integriteta, transparentnosti, efikasnosti i dobrog funkcionisanja tržišta kapitala i njegove infrastrukture;
3. Jačanje finansijskog sistema u cilju povećanja njegove otpornosti na šokove i finansijske disbalanse, uz podsticanje ekonomskog rasta;

Ova tri cilja su međusobno povezana i doprinose povećanju povjerenja investitora. Zaštita investitora i uređeno tržište doprinose finansijskoj stabilnosti, dok istovremeno, povećana finansijska stabilnost podupire uređenje tržišta i zaštitu investitora. Komisija svoju misiju ostvaruje kroz sljedeće aktivnosti:

- **Usklađivanje sa EU regulativom;**
- **Supervizija tržišta kapitala;**
- **Unapređenje korporativnog upravljanja;**
- **Saradnja sa međunarodnim i državnim organima i institucijama;**
- **Unapređenje tržišta kapitala, i**
- **Finansijska edukacija.**

3. KOMISIJA ZA TRŽIŠTE KAPITALA

Komisija za tržište kapitala je zakonom ustanovljeno nezavisno regulatorno tijelo osnovano radi uređivanja i nadzora izdavanja hartija od vrijednosti i njihove trgovine u skladu sa međunarodnim pravilima i principima Međunarodne organizacije komisija za hartije od vrijednosti (IOSCO), pravnim okvirom Evropske unije u ovoj oblasti (EU Acquis) i pravilima Evropskog nadležnog organa za hartije od vrijednosti i tržišta (ESMA).

Komisija za tržište kapitala (u daljem tekstu: Komisija) se zalaže za ostvarivanje vizije moderne regulacije tržišta kapitala sa precizno definisanim ciljevima:

- podsticanje poštenog, efikasnog i transparentnog tržišta kapitala u cilju zaštite investitora u hartije od vrijednosti i smanjenja sistemskog rizika;
- regulisanje emisija hartija od vrijednosti i poslovanja sa tim hartijama;
- vršenje nadzorne funkcije nad tržištem kapitala;
- edukacija učesnika na tržištu kapitala;
- informisanje javnosti o trendovima i razvoju tržišta kapitala; i
- razvoj internih strateških kapaciteta i organizacione efikasnosti.

Komisija vrši kontinuiran nadzor nad poslovanjem lica i društava koja profesionalno trguju hartijama od vrijednosti, sa ciljem da promovise i podstiče visoke standarde zaštite investitora i integriteta tržišta.

Komisija je punopravni član IOSCO-a, a također i potpisnik multilateralnog Memoranduma o saradnji i međusobnom razumijevanju kojim se priznaje kapacitet Komisije za ravnopravnu saradnju i razmjenu informacija između članica IOSCO. Pored toga, Komisija je potpisnik Memoranduma o razumijevanju i razmjeni informacija sa regulatorima iz regiona i potpisnik je Memoranduma o saradnji i razmjeni podataka u oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

Regulatorni okvir i praksa tržišta kapitala u Crnoj Gori visoko su ocijenjeni od strane IOSCO-a, sa aspekta primjene najbolje međunarodne prakse i međunarodnih standarda. Uz tu ocjenu, regulatorni sistem je bio predmet analize i istraživanja od strane IOSCO-a. Međunarodni tim IOSCO je istraživao i potvrdio da je na tržištu kapitala implementiran regulatorni sistem koji ispunjava kriterijume A liste, u grupi od 50 zemalja, čiji regulatorni sistem u potpunosti ispunjava zahtjeve o razmjeni informacija, čime je dobijena pozitivna ocjena sposobnosti kreiranja potrebnih podataka, upotrebe, čuvanja i razmjene u svrsi profesionalnog obavljanja posla.

Komisija je, od strane Evropskog nadležnog organa za tržišta kapitala, prihvaćena za potpisnicu Memoranduma o saradnji u oblasti alternativnih investicionih fondova. Cilj potpisivanja Memoranduma je unaprjeđenje saradnje, razmjene informacija i iskustava vezanih za nadzor alternativnih investicionih fondova, uz sprovođenje pravila o povjerljivosti i razmjeni informacija koja se primjenjuju na nadležne organe EU, ESMA-u i Evropski savjet za sistemski rizik (ESRB).

Dosadašnje funkcionisanje institucija tržišta hartija od vrijednosti pokazalo je da su propisi i institucije uspostavljeni u skladu sa potrebama tržišta, da su sistemi i komponente prilično uhodani i da predstavljaju dobru osnovu za dalji razvoj tržišta.

U obavljanju poslova utvrđenih zakonom, Komisija je samostalna i nezavisna i odgovorna za svoj rad Skupštini Crne Gore. Komisija se sastoji od pet članova: predsjednika, zamjenika predsjednika i tri člana Komisije. Komisiju imenuje Skupština na prijedlog Vlade Crne Gore.

Ukupan broj zaposlenih u Komisiji je 25, raspoređenih u šest organizacionih jedinica, kojim rukovode članovi Komisije i sekretar.

- Sektor nadzora tržišta i korporativnog upravljanja obavlja poslove i zadatke koji se prije svega odnose na licenciranje učesnika na tržištu kapitala, kao i njihovu posrednu i neposrednu kontrolu i kontrolu u dijelu sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma.
- Sektor kolektivnih investicionih šema i digitalne imovine obavlja poslove licenciranja investicionih i dobrovoljnih penzionih fondova, kao i njihovu posrednu i neposrednu kontrolu.
- Sektor korporativnih aktivnosti vrši obradu i pripremu prijedloga za evidentiranje emisija hartija od vrijednosti, vodi registar odobrenih emisija i vrši kontrolu postupka emisije hartija od vrijednosti.
- Sektor razvoja i saradnje obavlja poslove koje se odnose unaprjeđenje regulatornog i institucionalnog okvira za funkcionisanje tržišta kapitala i istraživanje, analize i projekcije razvoja tržišta.
- Kabinet predsjednika vrši stručne analitičke i administrativne poslove za potrebe predsjednika.
- Sekretarijat Komisije obavlja administrativno-tehničke i operativno-tehničke poslove neophodne za efikasno poslovanje Komisije.

4. USKLADIVANJE SA REGULATIVOM EVROPSKE UNIJE

Nacionalni plan za integraciju u Evropsku Uniju (EU) i Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju predstavljaju osnovu za preduzimanje aktivnosti na usaglašavanju propisa iz ove oblasti sa propisima EU. Kroz ovaj proces se vrši implementacija standarda i prakse poslovanja od strane zaposlenih u Komisiji, kojima će obavljanje regulatorne i nadzorne funkcije biti usklađeno sa praksom zemalja EU.

Komisija ima aktivno učešće u procesu pridruživanja EU u okviru sljedećih oblasti:

- 2. Sloboda kretanja radnika;
- 4. Sloboda kretanja kapitala;
- 6. Privredno pravo;
- 9. Finansijske usluge;
- 17. Ekonomska i monetarna unija.

U okviru ovog procesa Komisija redovno ispunjava obaveze i učestvuje u radu pregovaračkih grupa, Pododbora za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku i Pododbora za unutrašnje tržište i konkurenciju.

Aktivnost: *Usaglašavanje propisa sa propisima EU*

Rok: *Kontinuirano*

4.1. Nacrt zakona o alternativnim investicionim fondovima

U 2025. godini planiran je nastavak aktivnosti vezanih za usvajanje Zakona o alternativnim investicionim fondovima. Nacrt zakona o alternativnim investicionim fondovima se u potpunosti usklađuje sa Direktivom 2011/61/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 8. 6. 2011. godine o menadžerima alternativnih investicionih fondova i o izmjeni direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ kao i uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010, i ostalim relevantnim propisima, čime bi se stvorili uslovi da crnogorsko tržište kapitala postane konkurentnije i atraktivnije kako domaćim, tako i stranim investitorima.

Usvajanjem predloženog Zakona stvoriće se preduslovi za ostvarivanje sljedećih ciljeva:

- unapređenje regulatornog okvira iz oblasti poslovanja alternativnih investicionih fondova;
- licenciranje društava za upravljanje alternativnim investicionim fondovima i alternativnih investicionih fondova;
- uvođenje mjera i kontrolnih mehanizama u poslovanju društava za upravljanje alternativnim investicionim fondovima;
- kontinuirano unapređenje regulative u dijelu koji se odnosi na zaštitu investitora na tržištu kapitala;
- podsticanje veće konkurencije na tržištu kapitala; i
- odvajanje zakonske regulative u odnosu na otvorene investicione fondove sa javnom ponudom.

Aktivnost: *Učešće u procesu izrade Nacrta Zakona o alternativnim investicionim fondovima.*

4.2. Nacrt zakona o otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom

U 2025. godini je planiran nastavak aktivnost vezanih za usvajanje Zakona o otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom. Nacrtom zakona o otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom se vrši usklađivanje sa Direktivom 2009/65/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 13.7.2009. godine o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS), i ostalim relevantnim propisima. Predloženi zakon ima za cilj da uspostavi adekvatan regulatorni i nadzorni okvir za djelatnost društava za upravljanje i otvorenih investicionim fondovima sa javnom ponudom usklađen sa pravnom tekovinom EU u ovoj oblasti, koji omogućava rješavanje potencijalnih rizika koji bi mogli proizaći iz te djelatnosti i obezbjeđuje efikasno praćenje tih rizika od strane Komisije za tržište kapitala, kao nadzornog organa.

Usvajanjem predloženog Zakona stvoriće se preduslovi za ostvarivanje sljedećih ciljeva:

- unapređenje regulatornog okvira iz oblasti poslovanja otvorenih investicionih fondova sa javnom ponudom;
- licenciranje novih otvorenih investicionih fondova sa javnom ponudom;
- uvođenje dodatnih mjera i kontrolnih mehanizama u poslovanju društava za upravljanje investicionim fondovima;
- kontinuirano unapređenje regulative u dijelu koji se odnosi na zaštitu investitora na tržištu kapitala;
- podsticanje veće konkurencije na tržištu kapitala;
- odvajanje zakonske regulative u odnosu na alternativne investicione fondove; i
- zadržavaju se do sada dostignuti visoki standardi i dobra rješenja iz važećeg regulatornog okvira.

***Aktivnost:** Učešće u procesu izrade Nacrta Zakona o otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom.*

4.3. Nacrt zakona o penzionim fondovima

U 2025. godini je planiran nastavak aktivnost vezanih za usvajanje Zakona o penzionim fondovima. Nacrt zakona o penzionim fondovima se usklađuje sa Direktivom (EU) 2016/2341 Evropskog parlamenta i Vijeća od 14. decembra 2016. o aktivnostima i nadzoru institucija za profesionalno penzijsko osiguranje (SL L 354, 23. 12. 2016.), Direktivom 2014/50/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 16. aprila 2014. o minimalnim zahtjevima za poboljšanje mobilnosti radnika među državama članicama unaprjeđivanjem sticanja i očuvanja prava na dopunsku penziju (SL L 128, 30. 4. 2014.) i Direktivom 98/49/EZ od 29. juna 1998. o zaštiti prava na dopunsku penziju zaposlenih i samozaposlenih lica koja se kreću unutar Zajednice (SL L 209, 25. 7. 1998.) i ostalim relevantnim propisima.

Usklađivanje sa pravnom tekovinom EU ovoj oblasti uvodi:

- Detaljnije definisanje poslova upravljanja a posebno administrativnih poslova društva za upravljanje penzionim fondom;
- Detaljnije uslove za imenovanje izvršnog direktora i člana odbora direktora društva za upravljanje penzionim fondom;

- Detaljnije dužnosti i odgovornosti društva za upravljanje i zaposlenih u društvu;
- Delegiranje poslova društva za upravljanje na treća lica uz saglasnost Komisije za tržište kapitala;
- Dužnost društva za upravljanje penzionim fondom da uspostavi i sprovodi djelotvoran sistem upravljanja;
- Dužnost društva za upravljanje penzionim fondom da organizuje poslovanje na način da svodi rizik sukoba interesa na najmanju moguću mjeru;
- Dužnost društva za upravljanje penzionim fondom da uspostavi, sprovodi i redovno ažurira odgovarajuće sisteme kontrole;
- Dužnost društva za upravljanje penzionim fondom da u okviru sistema unutrašnje kontrole uključi sljedeće ključne funkcije: upravljanje rizicima, interne revizije, aktuarsku funkciju kada upravlja zatvorenim fondom sa definisanim primanjima i praćenje usklađenosti sa relevantnim propisima;
- Dužnost društva za upravljanje penzionim fondom, radi sprječavanja preuzimanja neprimjerenih rizika u svom poslovanju, da propiše i implementira jasnu i razumnu politiku nagrađivanja;
- Dodatne odredbe koje se odnose na izbor depozitara, vođenje imovine penzionog fonda, kontrolne poslove itd;
- Ključne informacije za članove otvorenog penzionog fonda;
- Dodatne odredbe koje se odnose na čuvanje poslovne tajne, korišćenje povjerljivih informacija i razmjenu informacija među tijelima, uslove za razmjenu podataka i obradu ličnih podataka;
- Prekogranično obavljanje djelatnosti za društvo za upravljanje koje upravlja zatvorenim penzionim fondom;
- Zatvoreni penzioni fond sa definisanim primanjima tj. zatvoreni fond koji pokriva biometrijske rizike ili garantuje investicioni rezultat ili određeni nivo penzione štednje, a time se uvode tehničke rezerve (raspolaganje odgovarajućim nivoom sredstava) i njihov obračun, dodatni kapital, njegov obračun i potrebna granica;
- Likvidaciju penzionog fonda; i
- Nove odredbe za nadzor penzionih fondova – u dijelu ovlašćenja Komisije, predmeta nadzora, dostavljanja podataka na zahtjev, ograničenja ili zabrana raspolaganja imovinom zatvorenog penzionog fonda.

Aktivnost: *Učešće u procesu izrade Nacrta Zakona o penzionim fondovima.*

4.4. Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu kapitala

U 2025. godini je planiran nastavak aktivnost vezanih za usvajanje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu kapitala. Cilj izmjena ovog zakona je usaglašavanje sa promjenama EU direktiva koje su uslijedile u periodu nakon usvajanja zakona, a prvenstveno sa Uredbom o Prospektu.

Aktivnost: *Učešće u procesu izrade Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu kapitala*

4.5 Nacrt Zakona o sanaciji investicionih društava

U 2024. godini je započet rad na Nacrtu Zakona o sanaciji investicionih društava. Usvajanjem regulatornog okvira i zakonskih odredbi Nacrta Zakona o sanaciji investicionih društava, koji se zasniva na prenošenju odredbi Direktive (EU) 2014/59 EU o uspostavljanju okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicionih društava (tzv. BRRD), obezbeđuju se instrumenti za blagovremenu intervenciju u investicionom društvu koje je u problemima kako bi se obezbijedio nastavak ključnih finansijskih i ekonomskih funkcija tog investicionog društva, uz istovremeno ograničavanje uticaja propadanja investicionog društva na ekonomski i finansijski sistem na najmanju moguću mjeru.

Prilikom izrade Nacrta zakona o sanaciji investicionih društava Komisija za tržište kapitala Crne Gore je uzela u obzir prirodu posla investicionih društava, njihovu akcionarsku strukturu odnosno udjele njihovih vlasnika, pravni oblik, profil rizičnosti, veličinu, pravni status kao i međusobnu povezanost s drugim institucijama ili s finansijskim sistemom, obim i složenost njihovih aktivnosti, da li su dio sistema zaštite investitora, pružaju li investicione usluge ili aktivnosti. Komisija za tržište kapitala Crne Gore je uzela u obzir negativni uticaj koji bi propast investicionih društava imala na finansijska tržišta, druge institucije u okviru planova oporavka i sanacije, kao i da se administrativno opterećenje u pogledu obaveza priprema plana oporavka i sanacije svede na najmanju moguću mjeru.

Aktivnost: Učešće u procesu izrade Nacrta Zakona o sanaciji investicionih društava.

4.6 Nacrt Zakona o izdavanju pokrivenih obveznica i nadzoru pokrivenih obveznica

U 2025. godini planira se nastavak rada na Nacrtu Zakona o izdavanju pokrivenih obveznica i nadzoru pokrivenih obveznica. Ovaj se Zakon primjenjuje na pokriveno obveznice koje izdaje kreditna institucija sa sjedištem u Crnoj Gori. Pokriveno obveznice su dužničke hartije od vrijednosti koje investitorima izdaje kreditna institucija sa sjedištem u Crnoj Gori da bi osigurala alternativne izvore finansiranja.

Komisija za tržište kapitala Crne Gore je pripremila Nacrt Zakona o izdavanju pokrivenih obveznica i nadzoru pokrivenih obveznica u skladu sa direktivom Evropske unije iz 2019. Na nivou Evropske unije posljednjih deset godina pojačana je legislativna aktivnost, između ostalog i pokrivenih obveznica, a početak regulative koja se odnosi na pokriveno obveznice se poklapa s krajem posljednje velike ekonomske krize. Takve aktivnosti kulminirale su 2019., kad je stupila na snagu Direktiva (EU) 2019/2162, sa ciljem ujednačavanja najvažnijih pravila i stvaranje jedinstvenog tržišta pokrivenih obveznica na nivou Evropske unije. Navedena Direktiva (EU) 2019/2162 je Nacrtom zakona o izdavanju pokrivenih obveznica i nadzoru pokrivenih obveznica prenesena u crnogorsko zakonodavstvo pa je time u Crnoj Gori uspostavljen pravni okvir tržišta pokrivenih obveznica.

Svrha izdavanja pokrivenih obveznica jeste da osiguraju domaćim kreditnim institucijama nove, alternativne izvore finansiranja za izdavanje kredita. Naime, izdavanjem obveznica kreditnim institucijama pruža se prilika da se finansiraju i pomoću tržišta kapitala i da u tom smislu više ne budu ograničene primarno na depozite kao uobičajen, standardan izvor finansiranja.

Na nivou Evropske unije posljednjih deset godina pojačana je legislativna aktivnost, između ostalog i pokrivenih obveznica, a početak regulative koja se odnosi na pokriveno obveznice se poklapa s krajem posljednje velike ekonomske krize. Svrha izdavanja pokrivenih obveznica jeste da osiguraju domaćim kreditnim institucijama nove, alternativne izvore finansiranja za izdavanje kredita. Naime, izdavanjem obveznica kreditnim institucijama pruža se prilika da se finansiraju i pomoću tržišta kapitala i da u tom smislu više ne budu ograničene primarno na depozite kao uobičajen, standardan izvor finansiranja.

***Aktivnost:** Učešće u procesu izrade Nacrta Zakona o izdavanju pokrivenih obveznica i nadzoru pokrivenih obveznica.*

5 SUPERVIZIJA TRŽIŠTA KAPITALA

Komisija jednom godišnje usvaja Generalni plan kontrola čiji je cilj racionalno i ekonomično upravljanje resursima, prije svega kadrovskim i materijalnim, u cilju postizanja produktivnih rezultata i prepoznavanja određenih tema za kontrole na osnovu rizika koji nastaju u razvoju ukupnog finansijskog tržišta.

Prema Generalnom planu kontrola učesnici na tržištu kapitala su raspoređeni u sljedeće kategorije:

- investiciona društva;
- ovlašćene kreditne institucije;
- organizator tržišta;
- Centralno Klirinško Depozitarno Društvo;
- investicioni fondovi (otvoreni i zatvoreni) i društva za upravljanje investicionim fondovima;
- dobrovoljni penzioni fondovi i društva za upravljanje dobrovoljnim penzionim fondovima;
- ovlašćene kreditne institucije i depozitari;
- emitenti hartija od vrijednosti.

U opštem smislu, nadzorom učesnika na tržištu provjerava se usaglašenost poslovanja učesnika na tržištu hartija od vrijednosti sa zakonskom i podzakonskom regulativom u ovoj oblasti.

Efikan sistem nadzora zahtijeva da stručni saradnici u Komisiji razviju i očuvaju temeljno razumjevanje poslovanja individualnih učesnika na tržištu, njihovih grupa i tržišta u cjelini, fokusirajući se na efikasno funkcionisanje tržišta, sprečavanje sistemskog rizika, zaštitu investitora, stabilnost finansijskog sistema, transparentnosti i čuvanje poslovne tajne.

U skladu sa Zakonom o tržištu kapitala Komisija vrši neposredne i posredne kontrole, lica kojima izdaje dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti.

Neposredne kontrole su kontrole koje vrše kontrolori Komisije kod kontrolisanog lica ili drugog lica od koga se opravdano očekuje da može pribaviti podatke i činjenice u vezi sa kontrolom, uvidom u registre, druge evidencije, poslovne knjige i drugu dokumentaciju koja se odnosi na predmet kontrole.

Cilj neposredne kontrole je da kontrolori Komisije, na licu mjesta, kroz lični kontakt sa odgovornim licima u kontrolisanom licu, uzimanjem izjava za zapisnik, neposrednim vršenjem uvida u poslovnu dokumentaciju, utvrde da li kontrolisano lice u vezi sa predmetom kontrole postupa u skladu sa propisima kojima je regulisano poslovanje sa hartijama od vrijednosti.

Posredna kontrola se sprovodi u Komisiji i obuhvata:

- redovno praćenje i analiziranje finansijskog stanja pojedinih učesnika na tržištu hartija od vrijednosti, preko izvještaja o poslovanju, statističkih izvještaja i drugih odgovarajućih informacija, uključujući i javno dostupne informacije;
- praćenje pitanja koja zahtijevaju dodatnu pažnju, procjenu rizika razvoja, identifikaciju prioriteta i obima daljeg rada;

- pripremnu fazu za određivanje prioriteta i obima neposredne kontrole;
- analize poslovanja organizatora tržišta.

Komisija sprovodi posrednu kontrolu pregledom:

- dnevnih izvještaja;
- izvještaja dostavljenih po potrebi radi pribavljanja podataka za kvalitetno i pravovremeno postupanje;
- periodičnih izvještaja;
- godišnjeg izvještaja sa odgovarajućim finansijskim iskazima;
- izvještaja pribavljenih po drugom osnovu.

Komisija, u skladu sa nadležnostima utvrđenim Zakonom o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma, vrši nadzor nad sprovođenjem ovog zakona kod lica kojima izdaje dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti, sa izuzetkom odjeljenja u ovlašćenim kreditnim institucijama nad kojim kontrolu sprovodi Centralna banka. U skladu sa tim, sprovodi neposredne i posredne kontrole, koje za predmet imaju kontrolu postupanja po Zakonu o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma i internom aktu o analizi rizika radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

Kontrolu poslovanja učesnika na tržištu kapitala Komisija vrši: po sopstvenoj inicijativi, na inicijativu člana Komisije, na predlog vlasnika hartije od vrijednosti, potencijalnog investitora u hartije od vrijednosti, organizatora tržišta, učesnika na tržištu kapitala, Centralnog klirinškog depozitnog društva ili na zahtjev drugog nadležnog organa, organizacije ili udruženja.

Aktivnost: Sprovođenje kontrola učesnika na tržištu kapitala

Rok: Kontinuirano (u skladu sa Generalnim planom kontrola, direktnim nadzorom i pojedinačnim zahtjevima)

5.1 Digitalizaciji izvještaja koji se dostavljaju Komisiji

Digitalizacija postojećih izvještaja koje Komisija dobija u pisanom formatu ili skenirano postala je neophodna kako bi se značajno unaprijedila efikasnost i tačnost obrade podataka. Trenutni način prikupljanja informacija često dovodi do kašnjenja, otežanog pretraživanja i ručne obrade, što povećava rizik od grešaka i gubitka podataka.

Obzirom da je Komisija uspostavila Centralni registar propisanih informacija (CRPI), kao centralnu bazu svih izvještaja, obavještenja i drugih informacija o emitentima hartija od vrijednosti koje su uključene u trgovanje na regulisanom tržištu, unapređenjem postojećeg sistema za elektronsko dostavljanje podataka, omogućili bismo automatizaciju procesa, bržu obradu informacija, kao i bolju dostupnost i arhiviranje podataka.

Digitalni formati bi omogućili lakšu analizu i obradu, smanjujući troškove i vrijeme potrebno za administraciju, dok bi povećali transparentnost i pouzdanost u radu naše institucije. Osim toga, digitalizacija bi omogućila integraciju sa drugim sistemima i olakšala razmjenu podataka sa eksternim partnerima. Ova inicijativa je ključna za modernizaciju poslovnih procesa i poboljšanje kvaliteta informacija koje pružamo javnosti, te je stoga važno što prije sprovesti potrebne korake kako bi se ovaj proces uspješno realizovao.

Planirana je digitalizacija oko petnaest izvještaja koje dostavljaju investiciona društva, ovlašćene kreditne institucije, društva za upravljanje investicionim fondom, otvoreni investicioni fondovi i zatvoreni investicioni fondovi. Prioriteti realizacije su dnevni izvještaji, zatim mjesečni i na kraju periodični odnosno godišnji izvještaji.

Aktivnost: Digitalizacija izvještaja koji se dostavljaju Komisiji

Rok: I kvartal 2025. godine

6 UNAPREĐENJE KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Korporativno upravljanje je sistem upravljanja i kontrole kompanija. Struktura korporativnog upravljanja određuje raspodjelu prava i odgovornosti između različitih učesnika u kompaniji, ističući pravila i postupke za donošenje odluka u vezi sa poslovanjem kompanije. Ovako postupajući, kompanija obezbijuje strukture putem kojih se postavljaju ciljevi kompanije i sredstva za ostvarivanje ovih ciljeva i monitoring poslovanja.

Sistem korporativnog upravljanja u Crnoj Gori postavljen je Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o tržištu kapitala. Tim propisima je uspostavljen osnovni okvir korporativnog upravljanja u Crnoj Gori i omogućeno je ostvarivanje osnovnih principa korporativnog upravljanja, i to:

- Siguran metod registracije vlasništva;
- Prodaja ili prenos akcija;
- Blagovremeno i redovno informisanje o kompaniji;
- Pravo na učešće i pravo glasa na skupštini akcionara;
- Pravo na izbor članova organa upravljanja;
- Pravo na učešće u dobiti kompanije;
- Jednak tretman svih akcionara; i
- Objavljivanje informacija i transparentnost.

Aktivnost: *Unapređenje korporativnog upravljanja*

Rok: *Kontinuirano*

6.1 Tvinning projekat „Strengthening Corporate Governance provisions and administrative capacity of the Capital Market Authority of Montenegro“

U skladu sa Operativnim planom za realizaciju preporuka iz Izvještaja EK o Crnoj Gori, u Poglavlju 6 – Privredno pravo, potrebno je obezbijediti dalju usklađenost crnogorskog Kodeksa korporativnog upravljanja sa principima korporativnog upravljanja EU.

Kodeks korporativnog upravljanja primjenjuje se od 2009. godine. Pripremljen je u saradnji sa International Finance Corporation (IFC), koja je ispred World Bank dio Global Corporate Governance Code Initiative. U skladu sa Operativnim planom, potrebno je izvršiti reviziju, izmjenu i jačanje implementacije Kodeksa korporativnog upravljanja.

Komisija je aplicirala za projekat EU Integration Facility - Instrument za evropsku integraciju, odnosno sredstva rezerve kako bi se kroz Twinning Light pristupilo reviziji Kodeksa korporativnog upravljanja. Projekat je dobio odobrenje i raspisan je konkurs u EU za realizaciju projekta. Za realizaciju projekta odabrana je Hrvatska agencija za nadzor finansijskih usluga. Projekat će započeti početkom 2025. godine a rok za realizaciju je osam mjeseci. Pored revidiranog Kodeksa korporativnog upravljanja biće izrađen i uputstvo za nadzor kodeksa korporativnog upravljanja te obuka za lica koja će primjenjivati kodeks.

Aktivnost: *Revizija Kodeksa korporativnog upravljanja*

Rok: III kvartal 2025. godine

6.2 Finansijsko izvještavanje kroz Centralni registar propisanih informacija

Emitenti hartija od vrijednosti sačinjavaju i dostavljaju Komisiji kvartalne, godišnje i revizorske izvještaje, na obrascima koje utvrđuje Komisija i koji su objavljeni na internetu.

Baza finansijskih izvještaja na internet stranicama Komisije sadrži oko 10.200 finansijskih izvještaja, pri čemu se vrši svakodnevno ažuriranje.

U cilju razvoja tržišta a u pogledu poboljšanja transparentnosti Komisija je uspostavila Centralni registar propisanih informacija (CRPI), kao centralne baze svih izvještaja, obavještenja i drugih informacija o emitentima hartija od vrijednosti koje su uključene u trgovanje na regulisanom tržištu.

CRPI omogućava savremeni način podnošenja i pristupa propisanim informacijama. Cilj projekta je da emitenti ili lica koja su podnijela zahtjev za uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu bez saglasnosti emitenta, propisane informacije objave na način koji omogućava neometan pristup tim informacijama na nediskriminatornoj osnovi i učini ih dostupnim posredstvom CRPI-ja.

Započeta je produkciona faza CRPI-ja kao naprednog IT rješenja, koji omogućava prikupljanje, čuvanje, kontrolu i objavljivanje propisanih informacija, uz visok stepen automatizacije procesa i elektronsku komunikaciju između učesnika.

Komisija će i u toku 2025. godine vršiti kontrolu dostavljanja finansijskih izvještaja emitenata hartija od vrijednosti, i u skladu sa zakonskom obavezom obavijestiti nadležne institucije ako utvrdi da postoje elementi prekršaja.

Aktivnost: Kontrola dostavljanja finansijskih izvještaja kroz Centralni Registar Propisanih Informacija

Rok: Kontinuirano

7 EDUKATIVNA FUNKCIJA

7.1 Finansijska pismenost

Finansijska tržišta su se značajno transformisala i promijenila tokom poslednjih deset godina.

Razvoj komunikacionih i IT tehnologija promijenila je cjelokupan sistem i pravac industrije finansijskih usluga, uključujući banke, osiguravajuće kuće, berze, i druge pružaoce usluga.

I pored činjenice da su informacije sve više dostupne, istraživanja pokazuju da se korisnici finansijskih usluga i dalje bore sa problemom finansijske pismenosti.

Otuda je od izuzetne važnosti sticanje finansijskog znanja koje stvara osnovu za mnoge bitne životne odluke sa kojima je pojedinac suočen tokom svih životnih razdoblja. Finansijska pismenost pomaže da svako ponaosob aktivno učestvuje u ekonomskom životu društva i uspješno prolazi kroz sve životne faze i finansijske odluke, što doprinosi njegovom kvalitetnijem životu. Finansijski edukovan pojedinac donosi odgovorne odluke što, u prvom redu, omogućava postizanje njegove lične koristi, ali posljedično dovodi do uspostavljanja efikasnih, stabilnih i zdravih finansijskih tržišta, kao i do finansijske stabilnosti ukupnog sistema.

Zbog značaja koji ima za finansijski sektor i društvo u cjelini, finansijska edukacija je prihvaćena kao strateški pravac koji su pokrenule ili podržale različite organizacije na međunarodnom nivou. Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD), Svjetska banka i Evropska komisija pozicionirale su se kao najistaknutiji zagovarači finansijske pismenosti.

Fokus aktivnosti Komisije će prvenstveno biti na učenicima i studentima i drugim učesnicima u finansijskom životu.

Očekivani efekat ove aktivnosti neće biti kvantitativno mjerljiv. Ipak, finansijska pripremljenost mladih je bitna za njihovu dobrobit i od vitalne važnosti za našu ekonomsku budućnost. Mladi ljudi moraju poboljšati svoja finansijska znanja kako bi bili u boljoj poziciji da donose dobre investicione odluke tokom svog života.

Aktivnost: *Unapređenje finansijske pismenosti*

Rok: *Kontinuirano*

7.2 Strategija razvoja finansijske edukacije

Dana 27. jula 2022. godine usvojen je "Program razvoja finansijske edukacije u Crnoj Gori 2023-2027". U pitanju je strateški dokument usmjeren ka podizanju nivoa finansijske pismenosti i promovisanju odgovornog finansijskog ponašanja crnogorskih građana. Program predstavlja okvir za sprovođenje aktivnosti svih zainteresovanih stejkholdera na planu finansijske edukacije u narednih pet godina.

Osim prioriteta i strateških ciljeva razvoja finansijske edukacije, Program definiše mehanizme za monitoring i evaluaciju, koji će omogućiti redovno praćenje sprovođenja Programa, odnosno godišnjih akcionih planova, kao i upoređivanje ostvarenih sa planiranim ciljevima, te identifikovanje ograničenja/izazova i iznalaženje načina za njihovo prevazilaženje.

Komisija za tržište kapitala će nastaviti sa organizacijom treninga za studente a sve u cilju da predstavnici Komisije upoznaju studente sa svojom nadležnošću, crnogorskim tržištem kapitala i regulatornim okvirom. Na taj način će mladi bolje shvatiti ulogu Komisije i mogućnosti koje nudi tržište, što im omogućava da razmotre svoje potencijalno buduće učešće kao malih investitora ili preduzetnika i uči ih kako da traže i dobiju dodatne relevantne informacije i edukaciju u ovoj oblasti.

Povećana svjesnost i kompetentnost građana će se pozitivno odraziti na njihov potencijal kao investitora (i uopšte kao potrošača finansijskih proizvoda) da adekvatno traže, pronađu i obrade informacije koje se tiču tržišta kapitala, tako da mogu osigurati njihove lične potrebe i potrebe njihove porodice.

Odabrane aktivnosti finansijske edukacije su predočene da bi omogućile ciljnim grupama da poboljšaju svoje razumijevanje o funkcionisanju tržišta kapitala, karakteru investicija, ulozi regulatora i drugih institucija tržišta kapitala.

Pregled planiranih aktivnosti za 2025. godinu:

- Organizacija seminara, radionica, konferencija, okruglih stolova, stručnih skupova i sl.
  - Predavanje i radionice za učenike osnovnih škola na temu novca i upoznavanja sa društvenom igrom Kapital
  - Projekat CAPITAL CONNECT – predavanja, radionice, organizovanje posjeta, simulacija berze, prakse/stažiranja, mentorstva)
  - Predavanje i radionice za učenike srednjih škola o trgovanju
  - Predavanja i okrugli stolovi na teme iz oblasti tržišta kapitala
  - Stažiranja studenata u Komisiji za tržište kapitala
  - Projekat MEĐUGENERACIJSKI DIJALOG O FINANSIJAMA - Projekat obuhvata panel diskusije tokom kojih studenti i srednjoškolci interaktivno uče kroz direktnu komunikaciju sa vodećim predstavnicima tržišta kapitala i finansija, pri čemu studenti preuzimaju ulogu moderatora, kojeg priprema/edukuje Komisija.
  - Dan otvorenih vrata tržišta kapitala
  - Mentorski program TWO MINUTES FOR A CAREER
  - Obilježavanje Svjetske nedjelje ulaganja
- Priprema *newslettera o informacijama sa domaćeg i inostranih tržišta kapitala i finansija*
- Organizacija nagradnih konkursa i takmičenja u cilju promocije finansijske edukacije

- Organizovanje takmičenja za učenike osnovnih škola u igranju društvene igre Kapital
- Organizovanje takmičenja za učenike srednjih škola u demo verziji trgovanja
- Komunikacija sa javnošću
  - Podkast PULS TRŽIŠTA KAPITALA
  - Izrada online upitnika na temu poznavanja tržišta kapitala/dobrovoljnih penzionih fondova u Crnoj Gori

Aktivnost: *Sprovođenje Programa razvoja finansijske edukacije u Crnoj Gori 2023-2027*

Rok: *Kontinuirano*

7.3 Edukacija učesnika na tržištu kapitala

Novi zahtjevi oblasti regulacije tržišta kapitala zahtjevaju promjene u stilu, metodi i načinu rada, znatno temeljnije poznavanje i praćenje uslova na tržištu kapitala, visokostručne i kompetentne učesnike na tržištu.

Tehnološki napredak je transformisao način rada, a posebno način komunikacije, i doprinio bržoj razmjeni informacija, efikasnijem i transparentnijem radu. U uslovima u kojima su promjene postale pravilo, usavršavanje i osposobljavanje mora biti kontinuirano.

U okviru svoje funkcije Komisija će organizovati edukaciju učesnika na tržištu kapitala.

Imajući u vidu transformaciju investicionih fondova, posebna pažnja će biti usmjerena na edukaciju i licenciranje u oblasti upravljanja otvorenim i zatvorenim investicionim fondovima.

Usavršavanje učesnika na tržištu kapitala omogućiće primjenu načela i praksu dobrog poslovanja prema najboljim evropskim standardima.

Edukacija učesnika na tržištu će se vršiti i putem:

- obuke za licenciranje lica;
- objavljivanja informacija na internet stranicama Komisije;
- izrade publikacija;
- obuka za primjenu novih zakonskih rješenja i sl.

Aktivnost: *Edukacija učesnika na tržištu kapitala*

Rok: *Kontinuirano*

7.4 Sistem za elektronsko testiranje

Komisija za tržište kapitala je prepoznala potrebu za razvojem novog elektronskog sistema za testiranje kako bi unaprijedila procese licenciranja i provjere znanja. Implementacija ovog sistema će doprinijeti većoj efikasnosti i transparentnosti u licenciranju, poboljšavajući integritet i pouzdanost ovih procesa.

Novi sistem će omogućiti Komisiji da upravlja bazom pitanja, što uključuje dodavanje, izmjenu i brisanje pitanja. Sa početnom bazom, sistem će nasumično odabirati pitanja za svaki test, osiguravajući raznolikost i sprječavajući predvidljivost. Vremensko ograničenje će osigurati

efikasnost testiranja, a automatsko zaključavanje i bodovanje nakon isteka vremena čine proces transparentnim i objektivnim.

Takođe, sistem će automatski provjeravati odgovore kandidata, što eliminiše potrebu za angažovanjem zaposlenih Komisije u procesu bodovanja. Izvještaji o rezultatima testiranja će biti lako dostupni kroz sistem za prijavu sa mejlom kandidata, što će pružiti transparentnost i olakšati analizu rezultata.

Sistem će podržavati različite tipove pitanja, uključujući tačno/netačno, ponuđene odgovore i dopune, omogućavajući prilagođavanje testova različitim vrstama ispitivanja i bolje razumijevanje znanja kandidata. Kandidati će imati fleksibilnost da se vrate na prethodno pitanje i promijene odgovor.

Osim toga, isti sistem će se koristiti za AML (Anti-Money Laundering) testiranje, sa posebnom bazom pitanja koja pokrivaju relevantna područja. Prije samog AML testiranja, sistem može ponuditi kandidatu relevantne materijale u cilju obuke.

Aktivnost: *Uspostavljanje sistema za elektronsko testiranje*

Rok: *I kvartal 2025. godine*

8 SARADNJA SA MEĐUNARODNIM I DRŽAVNIM ORGANIMA I INSTITUCIJAMA

8.1 Međunarodna saradnja

Kao redovni član Međunarodne organizacije komisija za hartije od vrijednosti (IOSCO) i potpisnik Multilateralnog memoranduma o međusobnom razumijevanju (A lista), Komisija će nastaviti izvršavanje svih preuzetih obaveza.

Nastaviće se saradnja u razmjeni informacija sa zemljama potpisnicama IOSCO-vog Memoranduma o međusobnom razumijevanju i razmijeni informacija i sa zemljama potpisnicama bilateralnih sporazuma, posebno onih koje se tiču kontrole učesnika na tržištu kapitala.

Nastaviće se saradnja sa OECD-om sa ciljem daljeg zadovoljavanja svih kriterijuma i zahtjeva Komiteta eksperata za procjenjivanje mjera za suzbijanje pranja novca i finansiranje terorizma (Moneyval).

Aktivno će se saradivati sa Delegacijom Evropske Unije u Crnoj Gori u cilju što potpunijeg ispunjenja obaveza iz Nacionalnog programa za integraciju Crne Gore u Evropsku Uniju.

Komisija u 2025. godini planira da unaprijedi saradnju Hrvatskom agencijom za nadzor finansijskih usluga na osnovu unaprijeđenog Memoranduma o saradnji koja će između ostalog obuhvatati razmenu informacija potrebnih za obavljanje licencnih, nadzornih i izvršnih aktivnosti te tehničku saradnja u razmeni znanja, iskustva i prakse.

Saradnja će omogućiti razmjenu znanja, iskustva i stručnosti između predstavnika Komisije i HANFA-e kroz studijske posjete, davanje stručnih savjeta, razmjenu dokumentacije, organizovanje seminara i okruglih stolova i kroz druge oblike saradnje o kojima se može zajednički dogovoriti.

Aktivnost: *Međunarodna saradnja*

Rok: *Kontinuirano*

8.2 Saradnja sa državnim organima i institucijama u Crnoj Gori

Komisija će u cilju ispunjenja svojih obaveza u predviđenim rokovima Skupštini Crne Gore dostaviti Godišnji izvještaj o stanju na tržištu kapitala sa izvještajem o svom radu i izvještaj ovlašćenog revizora kao i Program rada sa Finansijskim planom.

U procesu donošenja zakona u saradnji sa nadležnim ministarstvom radiće na prijedlozima i pripremi istih i učestvovati u njihovom tumačenju.

- Sa Ministarstvom finansija saradnja će se odvijati na poslovima usklađivanja sadržine i rokova Nacionalnog plana integracije, izradi prijedloga za izmjene i dopune postojećih zakona, koncipiranju strategije i izradi novih zakona, u implementaciji usvojenih zakona i dr.
- Saradnja sa Ministarstvom ekonomskog razvoja odvijaće se po pitanjima vezanim za sprovođenje Zakona o privrednim društvima i drugih propisa gdje ingerencije Komisije imaju dodirnih tačaka sa nadležnostima ovog ministarstva.
- Nastavak saradnje sa Sektorom za sprečavanje pranja novca biće fokusiran na ispunjavanje obaveza Komisije kao jednog od nadzornih organa za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma, na obuci kadrova u vezi sa vršenjem nadzora, upotpunjavanja indikatora za sprečavanje sumnjivih transakcija, podizanje svijesti o postojećem zakonskom okviru i procedurama za primjenu mjera predviđenih Zakonom o međunarodnim restriktivnim mjerama, i bolju implementaciju od strane učesnika na tržištu kao i preduzimanju mjera kojima se ostvaruje jedinstvena primjena odredbi ovog zakona od strane učesnika na tržištu kapitala. Komisija će u saradnji sa Finansijsko obavještajnom jedinicom, a u skladu sa potpisanim Memorandumom o uzajamnoj saradnji iz 2013. godine, preduzeti dodatne mjere za sprečavanje kriminalaca ili njihovih saradnika da posjeduju značajan ili kontrolni udio, ili da vrše rukovodeću funkciju u finansijskoj instituciji.
- Saradnja sa Savjetom statističkog sistema nastaviće se u cilju ispunjavanja obaveza Komisije, propisanih Zakonom o statistici i statističkom sistemu Crne Gore.
- Komisija će sarađivati sa Privrednom komorom Crne Gore, prvenstveno kroz redovno učešće u radu Odbora za poslovanje banaka, osiguravajućih organizacija i drugih finansijskih organizacija.
- Komisija će učestvovati u radu Savjeta za finansijsku stabilnost.

Komisija će sarađivati i sa ostalim institucijama sistema u skladu sa svojim zakonskim obavezama.

Aktivnost: *Saradnja sa državnim organima i institucijama u Crnoj Gori*

Rok: *Kontinuirano*

8.3 Treća Međunarodna Konferencija „Montenegro Financial Markets“

Komisija za tržište kapitala Crne Gore je zajedno sa Ministarstvom finansija, Centralnom bankom Crne Gore i Agencijom za nadzor osiguranja, uspješno organizovala Drugu međunarodnu konferenciju "Montenegro Financial Markets", koja se održala 24. i 25. septembra 2024. godine u hotelu Hilton, Podgorica. Konferencija je okupila više od 490 učesnika iz 20 zemalja i 119 vodećih kompanija, pružajući prostor za intenzivnu razmjenu perspektiva o aktuelnim trendovima i izazovima u finansijskom sektoru regiona.

Tokom šest tematskih panela, obrađene su ključne teme iz oblasti bankarstva, strategija razvoja tržišta kapitala u Adria regionu, te inovacija u bankarskom poslovanju putem digitalne transformacije. Raspravljalo se o postpandemijskom periodu, koji je okarakterisan ekonomskim rastom, poslovnim optimizmom i povećanom potražnjom za kreditima, sa posebnim osvrtom na situacije u zemljama Balkana. Diskutovalo se o strateškom značaju emisije državnih i municipalnih obveznica, te kako one mogu transformisati ulaganja u berze, nudeći konkretna rješenja i primjere iz prakse koji su izazvali značajan interes među investitorima i učesnicima tržišta. Ova rasprava je naglasila važnost međunarodne saradnje i zajedničkog tržišta za postizanje veće likvidnosti i konkurentnosti na globalnom nivou. Poseban naglasak stavljen je na saradnju sa Organizacijom za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD) i diskusije o finansijskom obrazovanju i tržištima kapitala. Paralelno sa ovogodišnjom konferencijom, organizovan je i Godišnji sastanak tehničke pomoći na projektu finansijske edukacije, upravo u saradnji sa Organizacijom za ekonomsku saradnju i razvoj. Ova inicijativa je ključan korak ka osnaživanju naših građana da efikasno upravljaju svojim finansijskim resursima, promovišući finansijsku pismenost kao temelj ekonomske stabilnosti i osobnog prosperiteta. Saradnja sa OECD-om demonstrira globalni pristup lokalnom obrazovanju, obezbjeđujući da su crnogorski građani adekvatno informisani za suočavanje sa složenim finansijskim izazovima.

Konferencija je potvrdila ključnu ulogu Crne Gore kao platforme za regionalni dijalog i saradnju u finansijskoj industriji, čime je dodatno osnažena njena pozicija na regionalnom tržištu kapitala. U 2025. godini, Komisija za tržište kapitala nastavlja sa ovim značajnim projektom, planirajući organizaciju Treće međunarodne konferencije "Montenegro Financial Markets". Kao i prethodnih godina, konferencija će okupiti vodeće stručnjake, kompanije i institucije iz finansijskog sektora, pružajući prostor za razmjenu ideja, inovacija i dobrih praksi, sa ciljem jačanja međunarodne saradnje i daljeg razvoja tržišta kapitala u regionu.

Aktivnost: Organizovanje Treće međunarodne konferencije „Montenegro Financial Markets“

Rok: III kvartal 2025. godine

PREDSJEDNIK KOMISIJE
Željko Drinčić